

Läkemedel - Järn intravenös behandling i öppenvård

Innehåll

Ordination och dokumentation	1
Järn – risk för överkänslighet	1
Graviditet.....	2
Intravenöst järn - recept eller rekvisition?	2
Låg- eller högdospreparat?	2
Rekvisitionsförfarande.....	2

Ordination och dokumentation

Intravenöst järn ska endast förskrivas när peroral behandling inte fungerar och kontraindikation inte finns. Beslutet att ge intravenöst järn ska motiveras av ordinerande läkare i en remiss till sjuksköterskan på vårdenheten. Där måste också ordinationen tydligt framgå om vårdenheten har annat journalsystem. Om det är oklart varför patienten måste ha intravenöst järn bör sjuksköterskan avvakta med att ge det och efterfråga en remiss med motiv.

Ordination av intravenöst järn ska ske skriftligt i journaltext i enlighet med ordinarie rutiner. Ordinationen ska omfatta preparat, dosering och administrationssätt (infusion eller injektion – infusionen mindre kärllretande). Infusionstid och spädning ska framgå, i klartext eller med hänvisning till spädningschema.

Sjuksköterska ansvarar för att administrera läkemedlet i enlighet med ordination, och för att dokumentera given dos i journalen enligt ordinarie rutiner.

Järn – risk för överkänslighet

Alla intravenösa järnpreparat kan orsaka allvarliga överkänslighetsreaktioner. Administration ska därför ske på vårdenhet med beredskap att hantera anafylaxi (aldrig i patientens hem).

Risken för överkänslighet är större hos patienter med kända allergier (inklusive läkemedelsallergier), hos patienter med immunologiska eller inflammatoriska sjukdomar (t.ex. SLE eller RA) och hos patienter som tidigare haft svår astma, eksem eller annan atopisk allergi. Sådana patienter får endast ges iv järnpreparat om fördelarna bedöms vara större än den potentiella risken.

Intravenösa järnpreparat ska endast ges när utbildad vårdpersonal och återupplivningsutrustning/anafylaxiberedskap finns omedelbart tillgänglig. Patienten ska noggrant observeras under minst 30 minuter efter varje injektion av intravenöst järnpreparat med avseende på överkänslighetsreaktioner.

Om överkänslighetsreaktioner inträffar ska vårdpersonal omedelbart avbryta administrationen av järn och överväga lämplig behandling av överkänslighetsreaktionen. Eftersom allergiska reaktioner även kan inträffa hos patienter som inte reagerat på en testdos, så rekommenderas inte längre testdoser.

Graviditet

Parenteral järntillförsel under graviditet skall endast ges om stark indikation finns, och alltid i samråd med läkare på Specialistmödravården.

Intravenöst järn - recept eller rekvisition?

Enligt dokumentet [Läkemedel - Regelverk angående receptförskrivning och rekvisitionsförfarande](#) har varje vårdenhet inom öppenvården rätt att välja om intravenöst järn ska rekvideras till mottagningen/hälsocentralen, eller förskrivas på recept till patienten. Kostnaden för läkemedlet belastar arbetsplatsen oavsett metod (exklusive eventuell egenavgift vid receptförskrivning). Ett argument som talar för rekvisition är en lägre kostnad per förpackning. En annan fördel med rekvisitering till mottagning/hälsocentral är en minskad risk för kassation då förpackningarna inte är personbundna.

När det gäller intravenöst järn är fyra preparat upphandlade i dagsläget (avtal till 2023-04-30): Lågdospreparaten **Venofe** och **Diafer**, samt högdospreparaten **Monofer** och **Ferinject**. De avtalade priserna gäller vid beställning på rekvisition. Ordinerande enhet står för kostnaden. Avtal har tecknats för nedanstående produkter:

Högdospreparat

Läkemedel	Styrka	Varunummer	Förpackning	Avtalat pris rekvisition	Pris på recept*
Monofer	100 mg/ml	089801	5 x 1 ml	695 kr	1 586 kr
Monofer	100 mg/ml	089913	5 x 5 ml	3475 kr	7 747 kr
Monofer	100 mg/ml	089936	2 x 10 ml	2780 kr	6 207 kr
Monofer	100 mg/ml	115554	1 x 10 ml	1390 kr	3 127 kr
Monofer	100 mg/ml	493218	1 x 5 ml	695 kr	1 586 kr
Ferinject®	50 mg Fe/ml	145806	1 x 10 ml	660 kr	1 928 kr
Ferinject®	50 mg Fe/ml	145817	5 x 10 ml	3300 kr	9 905 kr
Ferinject®	50 mg Fe/ml	400244	1 x 20ml	1320 kr	3 817 kr

*Uppgift från FASS 2015-06-11

Lågdospreparat

Läkemedel	Styrka	Varunummer	Förpackning	Avtalat pris rekvisition	Pris på recept*
Diafer	50 mg/ml	184370	25x2 ml	950 kr	Ej förmån
Venofe	20 mg/ml	099092	5x5 ml	192 kr	815 kr

*Uppgift från FASS 2021-12-07

Låg- eller högdospreparat?

En fördel med högdosjärn i relation till lågdosjärn är att högdosjärn administreras vid färre tillfällen och sparar tid för patienten och personalkostnad för mottagningen/hälsocentralen.

Rekvisitionsförfarande

Läkemedel beställs från Apoteket AB enligt ordinarie rutiner. Beställningar före kl. 11 levereras i normalfallet till beställande vårdenhet följande dag (exakt tidpunkt beroende på internt transporten från sjukhuset).

Dokumentnamn: Läkemedel - Järn intravenös behandling i öppenvård**Dokument ID:** 09-81025**Giltigt t.o.m.:** 2025-12-09**Revisionsnr:** 6

Mer information på www.regiongavleborg.se/lakemedel under rubriken Beställning av läkemedel och vaccin. Lämplig beställningsmängd beror på vårdenhetens uppskattade kommande behov, utifrån antalet patienter och deras doser.

Förpackningarna förvaras på mottagningen/hälsocentralen och är ej patientbundna.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet